

بەش: یاسا

کۆلیژ: یاسا

زانکۆ: صلاح الدین

بابەت: یاسای سەلماندن (قانون الاثبات)

پەرتووکی کۆرس: کۆرسی یەکەم و دووهم (سالی 5)

ناوی مامۆستا: د. سربست قادر حسین

سالی خویندن: 2024-2025

پەرتووکی کۆرس

Course Book

1. ناوی کۆرس	ياسای سەلماندن (قانون الإثبات)
2. ناوی مامۇستای بەر پەرس	د. سربست قادر حسين
3. بەش/ کۆلیژ	ياسا / ياسا
4. پەيوەندی	نیمیل: sarbast.husen@su.edu.krd ژمارەى تەلەفون (بەپەى نارەزوو):
5. يەكەى خويندن (بە سەعات) لە هەفتەيەك	1
6. ژمارەى كارکردن	(ساعات خلال الاسبوع 30) 4 كاتژمير تيۆرى، 4 كاتژمير بۆ سمينار، 5 كاتژمير بۆ كتيبخانه، 6 كاتژمير بۆ وەلامدانەوہى پرسيارەكانى قوتابيان، 2 كاتژمير بۆالدوريات. 4 كاتژمير بۆ كارکردن لە گۆفارى زانكۆ بۆ ياساو راميارى
7. كۆدى كۆرس	LL403
8. پروفایەلى مامۇستا	بەكالۆريۆس لە بەشى ياسا لە كۆليژى ياسا لە زانكۆى سەلاحەددین بەپەلى نایاب، لە سالى 2009. ماستەر لە ياسا تايبەت لە زانكۆى سەلاحەددین لە سالى 2014، دکتۆرا لە ياسا تايبەت لە زانكۆى سەلاحەددین سالى 2024 مامۇستا لە بەشى ياسا لە كۆليژى ياسا لە زانكۆى سەلاحەددین، وانەبيژ لە چەند زانكۆ لە سالانى رابردوو. بەشدارى كردن لە چەندین خوولى راهييان و زمان، وەهەر وەها بەشدارى كردن لە چەندین دیدارو سيمينارو گۆنفراس و ديپەيت لە هەريمی كوردستان.
9. وشە سەرەكیەكان	سەلماندن، بەلگەى نوسراو، بەلگەى فەرمى، بەلگەى نافەرمى، سویند خوارد، شایەدى دان، دانپیانان، شارەزایی، وەلاموهرگرتن، بینین، حوكمی دادگا.
10. ناوەرۆكى گشتى كۆرس:	لەو بابەتە قوتابيان ئاشنا دەبن بە پیناس و گرنگی ياسا سەلماندن، و ئامانجەكانى، بنەماكانى ياسا سەلماندن و دەسەلاتى دادوهر لە وەرگرتنى بەلگەكانى سالماندن، چوارچيۆهى ياسا سەلماندن لە رووى بابەت و كات و شوین، ئەو ريكارانەى پيويستە بگيرينه بەر بۆ سەلماندن، وەهەر وەها ئەو رینگايانە دەخوينن كە لە كاتى دادگاييکردن پەناى بۆ دەبردريت بۆ سەلماندى ئەو مافەى كە خاوەن ماف داواى بۆ بەرزکردۆتەوہ لە بەردەم دادگا بۆ وەرگرتنەوہى، وەك: بەلگەنامەى نوسراو بەهەردوو جۆرەكەى ئاسايى (نافەرمى) و فەرمى (الرسمى)، دانپيدانان (الاقرار)، و پرسيارو وەلام وەرگرتن (الاستجواب) و سویندخواردن (اليمين) بەهەردوو جۆرەكەى يەكلاکەر وە (الحاسمە) و تەواوگەر (المتممە)، شایەدیدان (الشهاده)، نيمچ بەلگەو

<p>بەبەلگەبوونی حوکمی دادگاگان (القرائن و حجیه الاحکام)، نۆرین (المعاینه)، شارەزایی (الخیرە) .   تیۆری سەلماندن بە گرنگرتیت تیۆرەکانی یاسا دادەنریت، گرنگی ئەم بابەتەش لەوەدا خۆی دەبینیتەو، کە   ھەموو مافیك ئەگەر ناكوکی لەسەر بوو و جینگەى گومان بوو بوون و نەبوونی وەك یەك وایە، و بۆ ھەر   مافیك بۆ ئەوێ یاسا بېپارێزیت و بەرگری لیبكات پېویستە خاوەن ماف لەكاتی بوونی ناكوکیدا لە دادگا   بیسەلینیت ئەگەر نەیتوانی بیسەلینیت مافەكەى لەدەست دەدات و یاسا بەرگری لى ناكات.</p>
<p>11. نامانجەكانى كۆرس</p> <p>1. زانیاری: ئاشناکردنی قوتابیان بە ئەو بابەتەنەى كە بە پى ى دەقەكانى یاساى (الاثبات) یەكلاى   دەكرینەو، بەتایبەتى چۆنیەتى بەرگری لەخۆکردن و لە بریکاردار لەرینگەى شارەزا بوون بە ریکارو   بەلگەكانى سەلماندن كە لە یاساى سەلماندى عێراقى ژمارە (107) سالى 1979 ى ھەموارکراو نامازەى   پیکراوە، ھەرودھا جیاوازی کردن لەنیوان بەلگەکان بەتایبەتى لە رووی ئەوێ کامیان بەھیزترەو   کامیان بەلگەى یەكلاکەرودەوێو دادوەر لەسەریەتى پېوەرگریت و ناتوانیت رەتى بکاتەو ئەگەر راست و   دروست بیت و وەكامە بەلگە دەكریت پيش دروست بوونی كيشە نامادەبكریت، ھەرودھ جیاوازی کردن لە   نیوان بەلگەى رەسەن (وێكو بەلگەى نوسراو و شایەدى دان..) و بەلگەى یەدەگ (وێكو دانپیدانان و   سویندخواردن..).</p> <p>2. رايهينان: رايهينانى قوتابيان لەسەر چۆنیەتى بەرگریکردن لە بریکاردارو و ھینانەوێ بەلگەى یاسایى   لەبەردەم دادگا بۆ گەرەنتیکردنى مافی مافخوراوان، شیوێ پراکتیکى.</p> <p>3. پەرودە: چۆنیەتى رەفتارى قوتابيان لە دادگاگان و چۆنیەتى پیاوەکرنى یاساگان.</p>
<p>12. نەرکەكانى قوتابى</p> <p>ئەركى قوتابى لەم كۆرسە بریتى یە لە ئامادەبوون لە ھۆلەكانى خۆیندندا چونكە ئەم بابەتە بەبى   روونکردنەوێ مامۆستای وانە لە ھۆلى وانە ووتنەو تىگەيشتنى ئەستەمە، ھەرودھا پېویستە قوتابى رۆژانە   پيش وانەكە ئەم بابەتە بخویننەو تاکو بتوانیت ئەم بابەتە لەكاتى ئەنجامدانى تاقیکردنەوێگان كونترۆل   بکات، ھەرودھا پېوستە قوتابى بەشداری لە وانە پراکتیکەکان بکات لە ژیر رۆشنایى ئەو زانیاریانەى كە لە   وانە تیورییەگان ودریگرتوو، وە پېویستە ھەر قوتابىيەك راپۆرتيک لەسەر یەكێك لە بابەتەكانى یاساى   سەلماندن ئامادە بکات.</p>
<p>13. رینگەى وانە ووتنەو</p> <p>لە رینگەى موحازەرە و گفتوگۆ و رینگەى (العصف الذهنى) ، شیوازی ۆرك شۆپ، بەگرووپ کردنى قوتابیان   مامۆستا بابەتەكە پيشكەش دەكات. سوود لە بەکارھینانى داتاشۆ دەبینریت بۆ پيشاندانى كورتەى وانەگان   و دەقەگان ودرەگیریت. وانا وانەگان لە رینگاى پيشكەشکردنى داتاشۆ و پاوەرپوینت دەبیت كە مامۆستا وەك   پوختەپيکی تیرو تەسەل ئامادەى کردوو بە ھەردوو زمانى كوردى و عەرەبى، ھەرودھا لەكاتى</p>

پیشکەشکردنی داتاشۆ مامۆستا هەڵدەستیی بە بەکارهێنانی تەختە ی سپی بۆ پێداناخی روونکردنەوهی زیاتر بۆ ئەو بابەتەوهی کە پێویستە روونبکریتەوه، قوتابیان دەتوانن سوود وەرگیرن لەو داتاشۆیانە بۆ تێگەشتنی تەواوی بابەتەکه، جگە لە ئەمانە قوتابی لە وانە پراکتیکیەکان ئاشنای بپارەکانی دادگا دەکری.

14. سیستەمی هەلسەنگاندن

بە درێزایی ئەم سالی خویندن، و بەو پێی یە یاسای دادبیینی شارستانی و یاسای سەلماندن یەك ماددەن، دوو تاقیکردنەوهی سەرەکی ئەنجام دەدری ت هەر یەکیکیان 15% نمرە ی لەسەرە، هەر وەها 10 % نمرەکان لەسەر رۆژانەو پرسیارو وەلامی ناو هۆلی خویندن و ئامادەکردنی راپۆرت لەسەر یەکیک لە بابەتەکانی دادبیینی شارستانی دەبییت . لە کوتایی سالی خویندن تاقیکردنەوهی کوتایی بابەتەکه ئەنجام دەدری ت کە 60% نمرە ی لەسەرە .

15. دەرئەنجامەکانی فیربوون

ئاشنابوون بە پیناس و پێگە ی یاسای سەلماندنی عیرافی ژمارە (107) سالی 1979 ی هەموارکراو، و دواتر ئاشنابوون بە چوار چۆوهی جیبەجی کردنی ئەم یاسایە لە رووی بابەت و شوین و کات، و ئارەزابوون لە بنەماکانی ئەم یاسایە، و هەموو ئەو بەلگە سەلماندنەوهی لەم یاسایە ئامازەیان پیکراوهو رۆلی دادوەر تییانداو جیاوازیکردن لە نیوان ئەم بەلگانە. هەر وەها چۆنیەتی بەرگریکردن لەمافی بریکاردار لەبەر دەم دادگا و لە رووی یاساوه زۆر بە ووردی بە شیوهیکی بابەتیانە و پراکتیکیانە، وە شارەزابوونی قوتابیان لە و بەندە یاساییانە ی ئەم یاسایەو شیکردنەوهیان.

شایانی باسە ناوەرۆکی ئەم کورسە زۆر گونجاوه لەگەل ئاستی زانستی قوتابیان بەشی یاسا کە دەتوانن ئەم بابەتە فیربن و تییگەن. هەر وەها ناوەرۆکی ئەم کورسە زۆر گونجاوه لەگەل پیداو یستیەکان قوتابیان پاش دەرچوونیان لە کۆلیژ و لە دوا رۆژ لە کاتی کارکردنیان وەکو مافەر وەر و نوینەری یاسای لە دام و دەزگاکانی حکومەت و پارێزەر سوودی لی وەرگیرن.

16. لیستی سەرچاوه

- سەرچاوه بنەرەتیەکان
- د. آدم و هیب الندای، شرح قانون الإثبات، كلية القانون جامعة بغداد، 1986.
- سەرچاوه ی سوودبەخش
- 1- د. عصمت عبدالمجید بکر، اصول الإثبات، منشورات جامعة جیهان، اربیل، 2012.
- 2- د. عباس العبودی، شرح احکام قانون الإثبات المدني، دار العلم للثقافة والنشر، بغداد، 1998.
-
- گۆفار و ریفیرو (ئینتەرنییت)
- 1. گۆفاری تەرازوو – گۆفاری پارێزەر
- 2. بپارە دەرچووهکان لە دادگای بەرابی و شرعیە و کارو هەر وەها دادگای تێهەلچوونەوهو تەمیز لە هەریمی کوردستان.

ناوى ماموستاى وانهبىژ	17. بابتهكان
د. سربست قادر حسين	
1 كاتزمير	
2024/9/8	التعارف ، التوجيهات الضرورية ، شرح وحدات المنهج الدراسي
2024 / 9 / 15	تعريف قانون الاثبات وأهميته
2024 / 9 / 22	اسس قانون الاثبات
2024 / 9 / 29	نطاق سريان قانون الاثبات
2024 / 10 / 6	اجراءات الاثبات
2024 / 10 / 13	طرق الاثبات: اولاً: الدليل الكتابي: السندات الرسمية وشروطها
2024 / 10 / 20	حجية السندات الرسمية
2024 / 10 / 27	السندات العادية وشروطها
2024 / 11 / 3	حجية السندات العادية
2024 / 11 / 10	الدفاتر و الاوراق غير الموقع عليها
2024 / 11 / 17	اثبات صحة السندات: اولاً: طرق الطعن في صحة السندات. ثانياً: دور القاضي في تقدير مدى صحة السندات
2024/11/24	ثالثاً: اجراءات تحقيق صحة السندات. رابعاً: الاثار المترتبة على صحة السندات
2024/12/1	تقديم الدفاتر و السندات
2024 / 12 / 8	تعريف الاقرار و صورته (انواعه) ومحلته
2024 / 12 / 15	شروط صحة الاقرار
2025 / 1 / 5	آثار الاقرار
2025 / 1 / 12	الاستجواب (مفهومه وشروطه
2025 / 1 / 19	اجراءات الاستجواب والنتائج المترتبة عليه
2025 / 1 / 26	الشهادة: تعريفه ونطاقه
2025 / 2 / 2	اجراءات الشهادة
2025 / 2 / 9	حجية الشهادة في الاثبات
2025 / 2 / 16	القرائن وحجية الاحكام: (القرائن القانونية)
2025 / 2 / 23	القرائن القضائية
2025 / 3 / 2	حجية الاحكام (نطاقه وشروطه)
2025 / 3 / 9	اليمين: اليمين الحاسمة شروطه واجراءاته
2025 / 3 / 16	دور القاضي في شأن اليمين الحاسمة والنتائج المترتبة على توجيه اليمين الحاسمة
2025 / 4 / 6	اليمين المتممة

